

Natalija Bogović

VAŽNOST SVJEDOČANSTVA SVEĆENIKA ZA VJERNIKE LAIKE DANAS

dr. sc. Natalija Bogović

Metropolitanski pastoralni institut, Rijeka

UDK: 254.2:260.2[264-792:235.2[257+262.14]BULEŠIĆ,
Miroslav] (000.248.1/.2)(000.282)

Pregledni rad

Primljeno: 29. travnja 2014.

Svi su Kristovi vjernici, kojega god reda ili staleža bili, pozvani na puninu kršćanskoga života i na savršenstvo ljubavi. Svećenici pak u tome imaju posebnu ulogu i način na koji oni žive svoju vjeru uvelike utječe na život i vjeru laika. Stoga će se svećenike u ovom članku promatrati kao autentične navjestitelje evanđelja, kao predstavnike božanskog i ljudskog u svijetu, kao ljude zajedništva, kao svjedoke istine. Duhovnost svećenika se u prvom redu sastoji od prijateljskog odnosa s Kristom, stoga svećeništvo treba biti duboko ukorijenjeno u molitvi kako bi se na autentičan način živjelo i propovijedalo evanđelje. Svećenik je nadalje onaj koji je službeni predstavnik onoga što je božansko na zemlji, ali pritom ne smije pasti u napast da izgubi osjećaj za ono što je ljudsko. Svećenik je onaj koji voli ljudsko, koji vidi i može govoriti o izvoru svakog dobra koje je u Bogu, prisutno u svijetu i čovjeku. Svjedočanstvo za istinu koje pruža svećenik oduvijek je bilo od presudne važnosti za svakog vjernika laika. On treba znati čitati znakove vremena i evanđeoski odgovarati na njih, treba biti autentičan i transparentan. To znači da se u njegovoj osobi ogleda i vidi život Kristov, milost Božja.

Ključne riječi: svećenik, laik, navjestitelji evanđelja, predstavnici božanskog i ljudskog, ljudi zajedništva, svjedoci istine.

* * *

Uvod

Promatrajući povijest Crkve, možemo reći da je svaki Božji ugodnik, svetac, blaženik ili kandidat oltara određena Božja poruka svome vremenu. U svakom povijesnom vremenu Bog uzdiže svje-

doke vjere da budu putokazi kako doći do Boga, kako svetije živjeti kršćanski poziv, kako ostvarivati život po evanđelju.¹ I našem vremenu označenom velikim tehničkim dostignućima, ali isto tako sekularizmom i liberalizacijom, Bog šalje svjedoke vjere. Sveti i blaženi najprije svojim životom po vjeri, a potom svojim djelovanjem za Boga jesu u prvome redu svjedoci da Bog postoji, da duhovni, nadnaravni svijet jest jedna realnost u koju su oni neprestano uronjeni.² Za vjernike laike od presudne je važnosti imati u svećeniku uzor, primjer kako istinski živjeti evanđelje. U tom smislu u prvom je redu važno kako svećenik živi i naviješta evanđelje, je li uistinu autentičan, je li svjedok vjere, istine, nade i ljubavi na koje ga poziva sam navještaj. S druge strane, laici itekako mogu pridonijeti dobru cijele Crkve i mogu svojim zalaganjem pridonijeti ostvarivanju sve dubljeg zajedništva, no kako bi u tome uspjeli, oni trebaju imati otvoren i dobar odnos sa svećenikom, župnikom, voditeljem zajednice i u njemu imati uzor. Od presudne je važnosti da i laici i svećenici zajedničkim snagama rade na posvećivanju svijeta. Važnost i svjedočanstvo života svećenika u pozivu na svetost svih ljudi, a pogotovo vjernika laika, ogromni su. Svećenici su pozvani skrbiti se za vjernike kao očevi u Kristu, biti uzorom svim vjernicima koji su im povjereni kako bi se svi dostojno mogli nazivati Crkvom Božjom. Svojim ponašanjem i svojom skrbi moraju pokazati lice prave svećeničke i pastoralne službe i vjernicima i nevjernicima, katolicima i nekolicima, svima moraju dati svjedočanstvo istine i života. Zadaća je pak laika po vlastitom pozivu, tragati za Božjim kraljevstvom baveći se vremenitim stvarima i uređujući ih po Božjemu. Bog ih poziva da, obnašajući svoju vlastitu dužnost i vođeni evanđeoskim duhom, pridonose posvećenju svijeta te tako u prvom redu svjedočanstvom svojega života drugima očituju Krista (LG 31, 2). Svima je stoga razvidno da su svi Kristovi vjernici, kojega god staleža ili reda bili, pozvani na puninu kršćanskoga života i na savršenstvo ljubavi (LG 40, 2). Svećenici pak u tome imaju posebno izvrsnu ulogu uzora te ćemo promatrati osobu svećenika kao autentična navjestitelja evan-

1 Božidar NAGY, Ivan Merz – uzor vjernicima – laicima i Bogu posvećenim osobama, u: *Obnovljeni život*, 58 (2003.) 4, str. 112.

2 Božidar NAGY, Ivan Merz – uzor vjernicima – laicima i Bogu posvećenim osobama, str. 113.

đelja, kao predstavnika božanskog i ljudskog u svijetu, kao čovjeka zajedništva i svećenika kao svjedoka istine, jer su to kategorije koje mi se u današnje vrijeme čine ključnima za obradu ove teme.

1. Svećenik – autentičan navjestitelj evanđelja

Odlazeći s ovoga svijeta Isus je svojim apostolima, njihovim nasljednicima i svima u Crkvi rekao: »Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju« (Mk 16,15). Nije rekao u kakvim će se okolnostima i u kojim društvenim sustavima evanđelje naviještati već je rekao »Pođite!«³ Propovijedaj Riječ u zgodno i nezgodno vrijeme, piše sv. Pavao svom učeniku Timoteju (»Propovijedaj Riječ, uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj svom strpljivošću i poukom«, 2 Tim 4,2), iz čega vidimo da vrijeme može biti zgodno i nezgodno, ali zadaća naviještanja evanđelja ostaje. To je prva zadaća svećenika, naviještanje te autentičnost života po evanđelju. Svećenik zapravo treba govoriti i živjeti onako kako Isus progovara i živi u evanđelju.

Nadalje, svećenikova se duhovnost u prvom redu sastoji od dubokog prijateljskog odnosa s Kristom, u tom smislu u svećenikovu će životu Isus imati prednost pred svim. Svećeništvo jest i treba biti duboko ukorijenjeno u molitvi. Upravo da bi mogao obavljati svoju službu kako treba, svećenik treba ući u dubok sklad s Kristom koji jest i ostaje glavnim nositeljem svakog pastoralnog djelovanja. Jamstvo plodnosti svećeničke službe ima dubok korijen u duhovnom životu i ako svećenik ne računa na prvenstvo milosti, neće moći odgovoriti na izazove vremena. Duhovni život, s druge strane, treba biti utjelovljen u životu svakog prezbitera liturgijom, osobnoj molitvom, načinom življenja i obavljanjem kršćanskih kreposti.⁴ »Svećeništvo se ne rađa iz povijesti, nego iz nepromjenjive Gospodinove

3 Marin SRAKIĆ, Prezbyter – navjestitelj evanđelja u demokratskom društvu, u: *Diacovensia*, X (2002.) 1, str. 91.

4 »Zato je nužno da u molitvenom životu prezbitera nikada ne budu izostavljeni svakodnevno euharistijsko slavlje s odgovarajućom pripravom i kasnijim zahvaljivanjem, česta ispovijed i duhovno vodstvo, cjelovito i gorljivo moljenje časoslova, ispit savjesti, razmatranje u pravom smislu riječi; *lectio divina*, produženi časovi šutnje i razgovora, povremene duhovne obnove, dragocjeni izrazi marijanske pobožnosti, pobudna štiva o životima svetaca.« KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2013., str. 97-98.

volje. No ono se ipak sudara s povijesnim okolnostima i – premda ostaje uvijek isto – oblikuje se, u konkretnosti izbora, također po evanđeoskom vrednovanju „znakova vremena“.«⁵ To je razlog zbog kojega su svećenici dužni tumačiti takve „znakove“ u svjetlu vjere i podvrgavati ih razboritoj prosudbi. Ne smiju ih ignorirati ni u kojem slučaju. Osim toga, prezbiteri su pozvani duboko živjeti svoju službu kao svjedoci nade i transcendencije te su stoga zauzeti na raznim područjima apostolata gdje se zahtijevaju »velikodušnost i potpuna predanost, naobraženost i prije svega, zreli i duboki duhovni život ukorijenjen u pastoralnoj ljubavi koja je njihov posebni put svetosti i koja predstavlja također istinsko služenje vjernicima u pastoralnoj službi.«⁶

Iz toga proizlazi da je svećenik na sasvim poseban način uključen u zauzimanje čitave Crkve za evangelizaciju. U Crkvi su svi, jasno u prvom redu biskupi i prezbiteri, pozvani naviještati Radostnu vijest, priopćiti ju što potpunije vjernicima, omogućiti da za nju saznaju nevjernici i nema kršćanina koji bi se mogao izuzeti od te zadaće koja slijedi iz samoga sakramenta krštenja i potvrde i koju potiče sam Duh Sveti.

Naviještanje evanđelja prva je zadaća prezbitera jer je temelj kršćanskog osobnog i zajedničkog života vjere koju potiče Božja riječ i koja se hrani tom Riječju. Svi službeni dokumenti Crkve ističu tu zadaću prezbitera.⁷

Prezbiter je pozvan naviještati Krista, ne sebe i svoje ideje već Krista raspetoga koji će uvijek za jedne biti ludost, a za druge sablazan. Vrlo je važan način navještaja i propovijedanja. Temeljno svojstvo dobre homilije opisao je sv. Luka u Isusovu nastupu u sinagogi: »Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima« (Lk 4,21). To je proročka homilija koja ima tri elementa: »Pismo«, »danas« i »odzvanja u vašim ušima«. Homilija koja nastoji savjestima vjernika približiti Riječ. Homilija treba biti vjerna evanđelju, treba

5 KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera*, str. 88.

6 KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera*, str. 89.

7 Marin SRAKIĆ, Prezbiter – navjestitelj evanđelja u demokratskom društvu, str. 93.

voditi brigu o konkretnoj prisutnoj zajednici, o njezinoj životnoj, sociokulturalnoj situaciji i problematici.⁸

Uz homiliju, župna kateheza najčešći je oblik evangelizacije. Bez nje nema nove evangelizacije. Pastirska pisma, biskupovo ili župnikovo pismo također je oblik evangelizacije. Postoje i izvanredni oblici evangelizacije kao razne akademije, priredbe, konferencije, sastanci, proslave beatifikacije...

Ostaje jedno, a to je da Sveto pismo bude uvijek glavno uporište propovijedanja i svake evangelizacije i da mu se uvijek ostane vjeran. Svijest da treba ostati apsolutno vjeran i usidren u Božju riječ i u predaju kako bi netko bio istinski učenik Kristov i kako bi upoznao istinu, uvijek je pratila povijest svećeničke duhovnosti te je mjerodavno potvrđena i od strane Drugog vatikanskog koncila.

Treba svakako naglasiti kako je za autentično naviještanje evanđelja nužno biti nasljedovatelj Krista koji moli. Evanđelja često prikazuju Krista koji moli u situacijama kada je pred nekom odlukom ili događajem, zapravo je čitava Isusova aktivnost proizlazila iz molitve. Iz toga proizlazi da i svaki pokret svećenika danas u njegovu pastoralu treba biti potaknut unutarnjim Duhom kako bi se izbjegao površni aktivizam ili funkcionalizam i kako bi bio upravo autentičan navjestitelj, evangelizator. Euharistija je izvor i vrhunac kršćanskoga života i cijele evangelizacije jer sve crkvene službe i djela apostolata čvrsto su povezani sa svetom euharistijom i prema njoj su usmjereni. Posvećen trajnom služenju svete žrtve svećenik najočitije pokazuje svoj identitet.⁹ Zato je, kako bi bio djelotvoran i uvjerljiv, važno da svećenik u perspektivi vjere i svoje službe upozna, s konstruktivnim osjećajem, ideologije, jezik, kulturne spletove, tipologije koje se šire sredstvima komunikacije koja, u velikoj mjeri, uvjetuju mentalitete. Znat će se obratiti svima bez da se ikada sakriju najradikalniji zahtjevi evanđeoske poruke, ali izlazeći ususret zahtjevima svakog pojedinca prema primjeru sv. Pavla: »Svima bijah sve da pošto-poto neke spasim« (1 Kor 9,22).¹⁰

8 Marin SRAKIĆ, Prezbitar – navjestitelj evanđelja u demokratskom društvu, str. 100.

9 KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitara*, str. 126.

10 *Isto*, str. 53.

2. Svećenik – predstavnik božanskog i ljudskog

Krist pridružuje apostole svom poslanju. »Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas« (Iv 20, 21). Svećenik je dakle izabran, posvećen i poslan djelotvorno aktualizirati to neprolazno poslanje Krista, postajući njegovim autentičnim predstavnikom i glasnikom. »Može se reći da suobličavanje Kristu, sakramentskim posvećenjem, pobliže određuje svećenika u krilu Božjeg naroda i čini ga, na njemu svojstven način, dionikom posvetne, učiteljske i pastoralne vlasti samog Isusa Krista, vođe i pastira Crkve. To svećenikovo suobličavanje Kristu ne ostvaruje se samo po evangelizacijskom, sakramentskom i pastoralnom djelovanju već se zbiva u žrtvovanju samoga sebe i ispaštanju za druge, tj. u prihvaćanju vlastitih patnji i žrtava svojstvenih svećeničkoj službi s ljubavlju.«¹¹

U prezbiterskom ređenju svećenik je primio pečat Duha Svetoga kako bi zauvijek bio služitelj Krista i Crkve. Duh Sveti je onaj Branitelj čiju prisutnost i djelatnu moć svećenik nikada neće izgubiti, također on daje proročku zadaću naviještanja i tumačenja s autoritetom Božje riječi.

Svećenik je službeni predstavnik onoga što je božansko na zemlji, ali pritom ne smije pasti u napast da izgubi osjećaj za ono što je ljudsko. Svećenik je onaj koji voli ljudsko, koji vidi i može govoriti o izvoru svakog dobra koje je u Bogu, prisutno u svijetu i čovjeku. »Prezbiteri, snagom sakramenta reda, pozvani su podijeliti skrb za misiju, svi moraju imati misionarsko srce i shvaćanje i moraju biti otvoreni za potrebe Crkve i svijeta da se svi ljudi spase i da dođu do spoznanja istine« (1 Tim 2, 4-6).¹² Nitko od Kristovih vjernika, nijedna od crkvenih ustanova ne može izmaknuti toj najvišoj dužnosti: naviještati Krista svim narodima.¹³

Svećenik je također onaj koji bi trebao poznavati duhovnu i kulturnu povijest Europe i svijeta, koji se prijateljski i duhovno druži sa svetcima, teolozima, velikim filozofima i književnicima. Tako ima prijatelje među velikanima ljudskog duha, povijesti i kulture.

11 *Isto*, str. 31-32.

12 *Isto*, str. 40.

13 *Isto*, str. 48. Vidi i: IVAN PAVAO II., Enciklika *Redemptoris missio* (7. prosinca 1990.) 3, u: *Acta Apostolicae Sedis* 83 (1991.), str. 251-252.

Biti čovjek kulture za svećenika znači poznati zakone života, rađanja i smrti, radosti i nezadovoljstva, znači poznati ponore ljudske duše. Svećenik je onaj koji slobodno prati kulturu i čovjeka.¹⁴

Svećenik je također čovjek molitve, razmatranja, on treba zapravo biti čovjek mistike. Kako definirati mistiku? Možda bismo mogli reći da je mistika ne htjeti se definirati i razumijevati bez odnosa prema Bogu jer se u mistici događa istinska povezanost, posebno zajedništvo s Bogom koji ulazi u dušu, u život čovjeka. Svećenik je onaj koji se ne može poimati, razumjeti bez odnosa prema Bogu, bez bliskosti s Kristom, bez velike tradicije Crkve, i to intimno u prisutnosti samoga sebe i javno u društvenoj ulozi.¹⁵

Mistika bi se možda mogla i usporediti sa situacijom u kojoj se npr. jedna osoba ne može definirati bez povezanosti i duboke veze s nekom drugom osobom, iako ta druga osoba trenutno nije nazočna. Kad ljubljena osoba nije nazočna npr. ja se svejedno ne mogu definirati bez te veze, bez te povezanosti s ljubljenom osobom, i to u svojoj najdubljoj nutrini, u svojem spontanom nutarnjem biću. Svećenik je stoga tako blagoslovljen da se više ne može, ne želi, ne treba, ne voli i ne smije definirati i razumijevati bez Boga, i to intimno-privatno i javno-društveno.¹⁶

U tome je posebnost svećeničke službe gdje odnos prema Bogu, prisutnost Krista, njegov odnos prema Bogu i ljudima, njegova otvorenost spram Boga Oca i ljudi, zajedništvo s velikom povišeću, tradicijom i prisutnošću Crkve ulaze u svijest, savjest i dušu svećenika i to je ono što se može nazvati mistikom. Tako mistika postaje nešto posebno odvažno i hrabro jer život svećenika intimno i privatno, javno i društveno ovisi o niti odnosa prema nečemu nevidljivom.

Svećenik je predstavnik milosti. On je osoba koja zna prepoznati, pratiti, razumjeti govor duše druge osobe. Svećenik stvara prostor u kojemu pojedinac može disati, on prepoznaje, potiče i podržava jedinstvenost svake osobe, u molitvi ju nosi pred Bogom i blagoslivlja i time uspostavlja dublje zajedništvo među ljudima.

14 Elmar SALMAN, Svećenik između zvanja i mistike, u: *Diacovensia* XVIII (2010.) 2, str. 272.

15 Elmar SALMAN, Svećenik između zvanja i mistike, str. 273.

16 *Isto*, str. 273.

Svećenik je predstavnik milosti, svećenik je svjedok, dušobrižnik, a duša je nešto veliko i opet ju je teško definirati. Čovjek bez duše čovjek je kojemu nešto nedostaje: svjetlucanje očiju, boja glasa, geste ruku, smiješak, umijeće samovanja i podnošenje samoga sebe, otvorenost, ranjivost. U svemu tome progovara duša nekog čovjeka.

Crkva je blagoslovljeno zajedništvo između jedincatih osoba gdje svatko ima i živi jedincati odnos prema Bogu. Život i služba svećenika uvijek se događaju u povijesnom sklopu koji je od vremena do vremena bremenit novim problemima i neotkrivenim sadržajima.¹⁷ Svećeništvo se sučeljava s tim povijesnim okolnostima i traži evanđeoske odgovore na znakove vremena na suvremen i evanđelju prihvatljiv način. Znači, svećenik mora imati sluha i mora, kako smo već rekli, osluškiivati i prepoznavati znakove vremena i na njih spremno i uvjerljivo odgovoriti. Te znakove vremena ne smije se ignorirati već ih treba razborito prosuđivati i tumačiti u svjetlu vjere.¹⁸ Danas se čini da se budućnosti više bojimo no što ju želimo. I Ivan Pavao II. govorio je o tom strahu i opetovano govorio i tražio od ljudi da se ne boje, neka otvore vrata svoga srca Bogu. Mnoge ljude danas muči nutarnja praznina, gubitak smisla života, nesigurnost, strah od svega i kao da se neko veliko beznade uvuklo u svaku poru društva, u duše. Zabrinjavajući znakovi beznada katkad se očituju i u agresivnosti, u nasilju i nesumnjivo su za Crkvu velik izazov u smislu nove evangelizacije koja u sebi uključuje poziv na onu nadu koja se oslanja na Božja obećanja, na vjernost Njegovoj riječi.

Današnjem čovjeku Crkva treba navijestiti evanđelje nade koje je ujedno evanđelje života. S tim u vezi posebno vrijedi misao pape Pavla VI. kako suvremeni čovjek »radije sluša svjedoke negoli učitelje, ili, ako sluša učitelje, sluša ih zato što su svjedoci«. ¹⁹ U novoj evangelizaciji, o kojoj je često govorio Ivan Pavao II., svećenik je pozvan biti glasnikom, svjedokom te nade. U tom smislu on treba oživjeti svoju vjeru, svoju nadu i iskrenu ljubav prema Gospodinu tako da ga može staviti pred oči vjernicima i svim ljudima onakva

17 KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera*, str. 34.

18 Anton TAMARUT, Svećenik – svjedok nade, u: *Crkva u svijetu*, 44 (2009), 1, str. 52.

19 PAVAO VI., *Evangeli nuntiandi* (8. prosinca 1975.) br. 41, u: AAS, 68 (1976.), str. 31.

kakav on jest: osoba živa, koja nas ljubi više od sviju jer je za nas dao svoj život.

3. Svećenik – čovjek zajedništva

Ekleziologija zajedništva danas postaje odlučujuća za shvaćanje prezbiterijalnog identiteta, njegova izvornog dostojanstva, njegova poziva i poslanja u Božjem narodu i u svijetu. U takvoj predodžbi Crkve svećenik je u prvom redu graditelj zajedništva, osoba koja okuplja, povezuje i koordinira, otkriva u drugima dobrotu i ljubav te, pružajući im svoje povjerenje, potiče vjernike na zalaganje, suradnju i suodgovornost. On u pojedincima uočava karizme i stvara prostor gdje se one mogu očitovati i razvijati na dobro zajednice. Drugi vatikanski koncil dugo se zadržao na zajedničarskoj naravi svećeništva, ispitujući odnos prezbitera sa svojim biskupom, s drugim prezbiterima te s vjernicima laicima. Oni u Božjem narodu obavljaju iznimnu službu oca i učitelja, odgajatelja u vjeri, ipak su zajedno sa svim Kristovim vjernicima Gospodnji učenici. Na poseban način trebaju voditi brigu o siromašnima i slabima, o bolesnima i umirućima. Prezbiteri su pozvani povezivati svoj rad s vjernicima laicima, pozvani su slušati ih, bratski promatrati njihove želje, priznavajući njihovo iskustvo i mjerodavnost na raznim poljima ljudske djelatnosti, da bi tako mogli zajedno s njima razabrati znakove vremena.²⁰ Prezbiteri su, prema koncilskom nauku, postavljeni usred laika da sve vode k jedinstvu ljubavi. Može se dakle reći da je svećenik, po mjeri ekleziologije zajedništva, osoba otvorena za dijalog i koja surađuje. Raduje se različitosti zvanja, službi i karizmi, računa na djelovanje Duha Svetoga u srcima vjernika. Posebno je osjetljiv na potrebe slabih i siromašnih, što posebno naglašava papa Franjo, ne bježi pred pitanjima i problemima, ne boji se bezizlaznih situacija već se zrelo, mudro i hrabro suočava s problemima i rješava ih. Svećenik danas treba biti čovjek na kojega se možeš osloniti, treba biti zrela osoba i intelektualno i emocionalno, osoba za koju znaš da je na ovome svijetu na tvojoj strani i da te pritom vodi k Bogu. Svećenik koji poštuje zakon rasta i razvoja, koji nikada ne gubi strpljenje

20 DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dekret *Presbyterorum ordinis*, br. 6.

i nadu nego ih razvija i kod sebe i kod drugih vjernika. Vjernike pak motivira ljubavlju, ne strahom i kritikom. On je učitelj koji nikada ne zaboravlja da je i on sam učenik. Poput apostola Pavla, kaže: »Mi nismo gospodari vaše vjere, nego suradnici vaše radosti« (2 Kor 1, 23). Riječ je o radosti koja svoj izvor ima u ljubavi, u zajedništvu i jedinstvu s Kristom.

Svećenik je osoba koja živi s Kristom u uskom zajedništvu cijeloga života. To zapravo znači da je Kristova osoba jedini njegov životni program. To se očituje u Pavlovim riječima: »Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist.« (Gal 2,20). On izgrađuje i oblikuje svoj eklezijalni identitet ponajprije ako živi život nasljeđujući Isusov odnos prema Ocu, prema samome sebi, prema bližnjima, posebno prema siromasima, prema prijateljima i neprijateljima, prema pravednima i nepravednima, prema svim stvorenjima.²¹

U euharistiji svećenička služba nalazi svoje ispunjenje. Svećenik djeluje u sakramentima, na poseban način u euharistijskom slavlju u osobi Isusa Krista. On dakle za euharistijskim stolom upri-
sutnjuje Krista zaručnika, izvor i vrhunac kršćanske radosti, ljubavi i nade.²²

4. Svećenik – svjedok istine

Svjedočanstvo za istinu koje pruža svećenik oduvijek je bilo od presudne važnosti za svakog vjernika laika. Svaki je kršćanin pozvan dati svjedočanstvo vjere, svjedočiti jer tako nasljeđuje Krista koji je pred Pilatom rekao: »Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu.« (usp. Iv 18, 37). To u nekim slučajevima može značiti da kršćanin položi svoj život iz vjernosti istini, iz ljubavi prema Bogu i ljudima. To je onaj krajnji oblik svjedočenja za istinu, krajnji oblik nasljedovanja Isusa. Svi su ljudi pozvani nasljedovati Isusa, a svećenici po svom pozivu još izvrsnije, tj. uvijek živjeti zajedništvo s njime, s njegovom osobom, duhovnim naukom, slijediti njegov primjer pogotovo u molitvi, odnosu prema Bogu i bližnjemu. Poput Isusa, svaki vjernik treba bdjeti, boriti se za čisto srce, sve

21 Anton TAMARUT, Svećenik – svjedok nade, str. 64.

22 *Isto*, str. 66.

svoje snage staviti i dati u izgradnju kraljevstva nebeskog na zemlji, oprostiti neprijatelju, vjerovati Bogu i ljubav prema njemu staviti iznad svega. Isus svaku osobu koja ga slijedi vodi korak po korak sve bliže Ocu.

Dok idemo vlastitim putem, vidimo da su i prije nas koračali velikani ljudskoga duha istim putem prema istini i slobodi. Mnogi muškarci i žene naše Crkve borili su se i danas se bore kako bi svijet učinili prikladnijim, boljim i ljepšim mjestom za život. Oni su stvarno živjeli i žive ono što vjeruju: žrtvuju svoj život za istinu i ljubav. Pokazuju kako živjeti usprkos svemu kaosu koji nas okružuje. To su osobe koje ustraju u ljubaznosti i poniznosti unatoč nasilju, to su ljudi koji ne sude i ne osuđuju. Pokazuju svojim životom širu sliku, dakle da ima načina za postizanje mira i jedinstva, iako po cijenu borbe i boli, a u nekim slučajevima i života.²³

Povijest ljudskog roda prepuna je raznih ideja i ideologija koje su sijale zlo i nasilje. Također, puna je velikih ideja, dobrih djela i duhovnih velikana. Činjenica je da se za istinu teško izboriti i da su često ljudi koji su se borili za istinu bili osuđivani na smrt. Isusa su razapeli na križ jer je naviještao kraljevstvo nebesko, jer je naviještao svog Oca, a veće istine od te nema. Znamo i za mnoge mučenike od nastanka prve Crkve pa do današnjih dana koji su svoje živote dali za pravедnost i istinu. Njihov život, međutim, nije stao, njihova borba zapravo nije time završila. Zapravo, možemo zaključiti da su, iako su izgubili svoj život, upravo tada pobijedili. Pobijedili su nenasiljem, pobijedili su dobrotom, istinom, molitvom, milosrđem i oprostom. Otpor koji su pružili bio je otpor svetih ljudi koji ne prihvaćaju neistinu i laž ni po koju cijenu, ali nisu zbog toga nikog osuđili ili ubili. Pružili su nenasilan otpor i učinili najviše moguće da se glas istine proširi svijetom. Borili su se istinom i ljubavlju. Svjedoci smo toga i danas kada govorimo o Miroslavu Bulešiću, šezdeset šest godina nakon njegove smrti. U tome leži najveća važnost svjedočanstva svećenika za vjernike laike danas. Zadržati vjeru, usprkos svim napadima, podnijeti i izdržati svaku vrstu nasilja i laži, odgovoriti i osvetiti se, kako kaže Bulešić, ljubavlju i oprostom, to je ono što

23 Jean VANIER, *Postati čovjekom*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008., str. 142.

svećenik danas, kao i uvijek, treba živjeti u sadašnjosti, s pogledom uperenim prema vječnosti. Treba imati ono što je imao Bulešić, čvrstu vjeru, odlučnost da se suprotstavi svim lažima nenasiljem, molitvom, požrtvovnošću, ljubavlju. Na taj način on postaje Kristov živi svjedok istine na zemlji koji privlači sve vjernike. Postaje uzor svakom čovjeku kojega će svako srce prihvatiti i slijediti. Njegovo svjedočanstvo života na taj način postaje potpuno jer je slijedio Krista i u smrti. Opet, nije svatko pozvan podnijeti mučeništvo, ali je svatko pozvan slijediti Kristov život i nauk i koliko to savršenije čini, toliko su vjernici više privučeni njegovom osobom koja uvijek mora upućivati na Isusa koji ga je pozvao. Svaki svećenik, kako bi ljude doveo Kristu i spasenju, mora biti živi Kristov svjedok na zemlji. To ne može sam, treba mu Božja milost, molitva, kako njegova tako i svih ljudi oko njega. Iz tog je razloga i potrebno da svećenici i vjernici mole jedni za druge kako bi svi zajedno jednoga dana prispjeli k Ocu.

Zaključak

Kao u Isusovo vrijeme, kao i u vrijeme Miroslava Bulešića, važno je da svećenik danas živi i vjeruje evanđelju i ne podilazi drugim ideologijama, sustavima vrijednosti. Također, ne može i ne smije zatvoriti oči pred potrebama ljudi koji ga okružuju. Treba ljudima biti podrška, uzdanik kojemu se ljudi uvijek mogu obratiti kad im je teško. Treba razumjeti njihovu situaciju, ne osuđivati i prema tome djelovati. Samo onome čovjeku koji se milosno daje, nesebično, bezinteresno, bez osude, s ljubavlju i velikodušno ljudi će vjerovati i otvarati mu se. Svakako, prevažno je da svećenik moli i da ima dubok unutarnji duhovni život kako bi uvijek bio u Božjoj blizini, kako bi znao prepoznati ono što je Božji naum i za njega samog i za ljude oko njega. Teško je uvijek razumjeti Božji naum, često ga je još teže prihvatiti, ali kako je jednom rekla sv. Terezija Avilska: »Bog nekad i krivim crtama piše ravno«, tako i mi blaženog Miroslava Bulešića danas itekako častimo kao onoga koji je činio sve da se na kraju proslavi Bog. Takvom se svećeniku, takvom svjedoku vjere vjeruje. Njegov život i danas potiče ljude da više vjeruju. S druge strane,

svaki čovjek teži sreći i bezbrižnom životu, ali je li takav život zaista moguć za vjernika kršćanina na ovome svijetu? U čovjeku koji zna nositi patnju, strpljivo, velikodušno, velika je snaga, on je sposoban trpjeti i suosjećati. Takav je svećenik onaj koji će privući mnoge k sebi, potaknuti ih na hod prema Bogu. To je osoba koja neće pobjeći od nečije boli ili ju osuditi, već će pružiti podršku, unijeti vedrinu, nadu i sve svoje snage staviti u služenje čovjeku.

I da zaključimo, kakvog svećenika dakle danas vjernici laici u Crkvi trebaju? Kakvoga svećenika, svjedoka danas svijet treba? Svećenika koji je navjestitelj evanđelja, koji je svjedok istine, ljubavi i nade svojim svakidašnjim životom, koji je autentičan, koji je čovjek molitve, koji je mistik, što znači da je intimno povezan s Bogom. Jednom riječju, onakav kakav je i Isus bio u evanđeljima. Njegove riječi i djela moraju govoriti, svjedočiti isto, moraju naviještati kraljevstvo nebesko. On treba znati čitati znakove vremena i evanđeoski odgovarati na njih, treba biti autentičan i transparentan. To znači da se u njegovoj osobi ogleda i vidi život Kristov, milost Božja. I to je ono što prepoznajemo u riječima, životu i osobi don Mirolava Bulešića. On je doista transparentan jer u riječima »Ovo je moje tijelo« i »Ovo je moja krv koja se za vas prolijeva« doista vidimo čovjeka koji svoj život daje za druge po uzoru na Krista.

THE IMPORTANCE OF THE TESTIMONY OF THE PRIESTS FOR THE FAITHFUL LAY PERSONS

Summary

All the faithful of Christ are invited to the fullness of the Christian life and to the perfection of love. The priests have a special role since their way of life considerably influences the life and the faith of the laity. Therefore, we shall consider the priests as authentic proclaimers of the Gospel, representatives of Godly and human in the world, as men of communion, and witnesses of truth.

The spirituality of the priests stands primarily in friendship with Christ, therefore the priesthood must be deeply rooted in prayer, in order to live and preach the Gospel in an authentic manner. The priest represents the Godly in the world. Nevertheless, he must never lose the sense for human. By loving what is human, he contemplates the source of good, which is in God present in world and men, and he is able to announce it. Priest's commitment to the truth was always of a crucial importance for a faithful lay person. A priest should know how to read the signs of time and how to respond to them in the spirit of the Gospel. He must be an authentic witness; endowed with transparency, i.e., his life must be a reflection of Christ's life and a reflection of God's mercy.

Key words: priest, lay, announcer of the Gospel, representing the human and the Godly, men of communion, witnesses of truth.